

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2555 จำนวน 104 โรงเรียน ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 1,560 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2555 จำนวน 104 โรงเรียน ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 1,560 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 336 คน สูงกว่าการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตารางของเครจซีและมอร์แกน และยอมรับได้ (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดี, 2551, หน้า 191) ดังตารางที่ 3.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	วัดกาหลง (ฟิ่งสุนทรอุทิศ)	15	2
2	วัดนาขวาง	15	2
3	บ้านชายทะเลกาหลง	15	2
4	วัดราษฎร์รังสรรค์	15	5
5	วัดโสภณาราม(ปลั่งร่วมราษฎร์บำรุง)	15	4
6	วัดโคกขาม(นรสิงห์อนุสรณ์)	15	4
7	บ้านสันดาบ	15	5
8	บ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95	15	4
9	สหกรณ์นิคมเกลือ	15	5
10	วัดชัยมงคล	15	5
11	วัดน่วมกานนท์	15	4
12	วัดปากบ่อ(เหลืองราษฎร์บำรุง)	15	4
13	วัดชีฟ้าขาว	15	4
14	หลวงแพทยโกศลอุปถัมภ์	15	4
15	วัดใหญ่จอมปราสาท	15	5
16	บ้านท่าทราย	15	4
17	วัดศรีเมือง	15	5
18	บ้านยกกระบัตร	15	4
19	วัดคลองกรู	15	5
20	บ้านนาโคก(นาเกลือสัมพันธ)	15	5
21	วัดปัจจันตาราม	15	5
22	วัดราษฎร์ธรรมาราม	15	4
23	วัดบางปิ้ง(บริษัทเกลือไทยสงเคราะห์)	15	5
24	บ้านบางปิ้ง	15	5
25	เทพนรรัตน์	15	5
26	วัดศรีวนาราม	15	4
27	วัดเจริญสุขาราม	15	4

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
28	บ้านชายทะเลบางกระเจ้า	15	4
29	วัดบางกระเจ้า	15	4
30	วัดวิสุทธิาราม	15	3
31	บ้านคลองซ้อ	15	4
32	เมืองสมุทรสาคร	15	4
33	วัดบางพลี	15	4
34	วัดบางน้ำวน(รอดพิทยาคม)	15	4
35	วัดเกตุมดีศรีวาราม	15	5
36	บ้านหนองหาดใหญ่	15	4
37	บ้านบางน้ำจืด	15	5
38	วัดโพธิ์ไฉ่	15	4
39	วัดสามัคคีศรีวาราม	15	4
40	วัดศรีสุทธาราม	15	4
41	วัดบางหญ้าแพรก	15	5
42	สมุทรมณีรัตน์	15	4
43	วัดบางปลา	15	4
44	บ้านอ้อมโรงหีบ	15	5
45	วัดพันธุวงษ์	15	5
46	วัดศิริมงคล	15	4
47	วัดเกาะ(สำลีราษฎร์อุปถัมภ์)	15	3
48	วัดใหญ่บ้านบ่อ(บ้านบ่อราษฎร์บำรุง)	15	5
49	วัดไต้บ้านบ่อ	15	4
50	วัดบางซุด	15	4
51	วัดกระซ้าขาว	15	3
52	สหกรณ์กสิกรรมชายทะเล	15	4
53	บ้านโคก	15	4
54	วัดบ้านไร่(ประชานุกูล)	15	4

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
55	เอกชัย	15	5
56	วัดป้อมวิเชียรโชติการาม	15	5
57	อนุบาลสมุทรสาคร	15	5
58	บ้านคลองกระทุ่มแบน	15	5
59	วัดราษฎร์บำรุง	15	5
60	บ้านแครายเกษตรพันธุ์พิทยาคาร	15	4
61	วัดสุวรรณรัตนาราม	15	5
62	บ้านคอนไถ่	15	4
63	วัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง	15	5
64	วัดนางสาว	15	5
65	บ้านท้องกึ่ง	15	3
66	บ้านปลายคลองน้อย	15	4
67	วัดท่าเสา	15	5
68	วัดอ่าทอง(อ่าทองพิทยาคาร)	15	3
69	วัดท่ากระบือ(ท่ากระบือพิทยาคาร)	15	4
70	วัดบางยาง(บางยางพิทยาคาร)	15	4
71	บ้านสวนหลวง	15	5
72	วัดใหม่หนองพะอง	15	5
73	วัดหนองนกไข่	15	5
74	วังนกไข่	15	4
75	บ้านคลองแค	15	4
76	วัดอ้อมน้อย(มิตรครุราษฎร์รังสรรค์)	15	5
77	วัดคลองตันราษฎร์บำรุง	15	4
78	บ้านคลองตัน	15	3
79	บ้านรางสายบัว	15	4
80	วัดเจ็ดริ้ว	15	4
81	วัดธรรมเจดีย์ศรีพิพัฒน์	15	4

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
82	ไทยรัฐวิทยา 9 (วัดใหม่ราษฎร์นุกูล)	15	5
83	วัดยกกระบัตร	15	4
84	ทำนบแพ้ว	15	4
85	วัดโรงเข้	15	4
86	หลวงสินธุราษฎร์รังสฤษดิ์	15	5
87	วัดธรรมโชติ	15	5
88	บ้านโรงเข้	15	4
89	วัดสวนส้ม(เข็นสินอนุสรณ์)	15	4
90	บ้านดำเนินสะดวก(กิมลิ้มฉินาย)	15	4
91	บ้านคลองสำโรง	15	4
92	วัดคอน โฆสิตาราม	15	4
93	วัดหนองบัว	15	4
94	บ้านคอนไผ่(อุดม-สองค้อสุนสุวรรณ)	15	4
95	วัดหนองสองห้อง(สายชมพูปัทมภ์)	15	4
96	วัดกระ โจมทอง	15	4
97	วัดหลักสองราษฎร์บำรุง	15	4
98	อนุบาลบ้านแพ้ว(วันครู2500)	15	5
99	บ้านวังจรเข้	15	4
100	วัดราษฎร์ศรัทธากะยาราม	15	5
101	บ้านเจริญสุข	15	5
102	วัดสุนทรสถิต(สามัคคีวิทยาคม)	15	5
103	วัดธัญญารามราษฎร์บำรุง	15	4
104	บ้านคลองหลวง	15	4
	รวม	1,560	336

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ถามผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scales) สอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษา จำนวน 52 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเทียบเป็นระดับพฤติกรรมกรรมการบริหาร 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร แนวคิดเชิงทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด

2. การพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจฉบับร่าง

2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร

2.2 ตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิด สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548, หน้า 3-7) ซึ่งประกอบด้วยภาวะผู้นำ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทำให้เป็นเรื่องง่าย 2) ด้านการจูงใจ 3) ด้านการเอื้ออำนวยความสะดวก 4) ด้านการริเริ่มสิ่งใหม่ 5) ด้านด้านการขับเคลื่อน 6) ด้านการเตรียมความพร้อม 7) ด้านการสิ้นสุด

3. การหาคุณภาพเครื่องมือนำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ประเมินผลจำนวน 4 ท่าน ได้แก่

3.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระ 3 ท่าน คือ

3.1.1 ดร.สมชัย ชวลิตธาดา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3.1.2 ดร.ประพันธ์ สหพัฒนา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3.1.3 ว่าที่ รต.กฤษณ์ ศิริพึงเงิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์แจ้ (มาลีราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล 2 ท่าน คือ

3.2.1 ดร.พัชรี ปิยภักดิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3.2.2 ดร.สมจินตนา จิรายุกุล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

4. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2551, หน้า 260) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยโดยรวมทั้งหมดเท่ากับ

5. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาปรับแก้ แล้วให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

6. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

7. สร้างแบบสอบถามฉบับจริง และตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง 336 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและซองเปล่าคิดแถมปีที่มิชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึงกลุ่มตัวอย่าง และให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนได้ด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม
4. จัดหมวดหมู่ของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางด้านสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงคะแนนใด แสดงว่ามีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาโดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของ เบสต์ (Best, 1985, pp. 185-190) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาจำแนกตามเพศ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใช้ t-test (Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปโดยใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) (วาโร เฟ็งส์วาศดี, 2551, หน้า 283)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Arithmetic Mean) (วาโร เฟ็งส์วาศดี, 2551, หน้า 295)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของความถี่คูณค่าคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคะแนนหรือข้อมูลทั้งหมด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (วาโร เฟ็งส์วาศดี, 2551, หน้า 296)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของความถี่คูณคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum fx)^2$ แทน ผลรวมของความถี่คูณคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

f แทน ความถี่

n แทน จำนวนข้อมูล

ดังนี้

4. สูตรการหาค่า t - test (independent) (วิรัช ณีถฤทธิ, 2550, หน้า 84) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{n_1}{n_2} + \frac{n_2}{n_1} \right\}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
- \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 และประชากรกลุ่มที่ 2
- S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรกลุ่มที่ 1 และประชากรกลุ่มที่ 2
- n_1, n_2 แทน จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1 และประชากรกลุ่มที่ 2

5. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 260)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

- α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- n แทน จำนวนข้อสอบ
- S_i^2 แทน ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
- S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ